

Möte 9: Relationer mellan körande processer - (PI)

Målet med att köra flera processer är ofta att få dem att samverka. Vi ska idag studera olika sätt att få processer att samverka. En viktig form av samverkan är kommunikation – man kan lätt skicka strängar till ett körande C-program via kommandoradsparametrarna, man skriver

```
$ ./a.out kalle lisa olle
```

till programmet som ser ut så här:

```
int main(int argc, char *argv[])
{
    int i;

    for(i=0;i<argc;i++)printf("%s ", argv[i]);
    printf("\n\n");

    return 0;
}
```

så skriver detta program ut parametrarna som också inkluderar programnamnet. Vi får körningen som, förvillande nog, ser ut exakt likadant som anropet (så när som på att prompten, \$ saknas):

```
./a.out kalle lisa olle
```

Vi ska nu börja studera relationer mellan körande processer. Vi har tidigare sett så kallade pipar, alltså att man skriver till exempel `ls -l | grep Johnny` så kör vi `ls -l`-kommandot (och lista filer) och skicar resultatet till kommandot `grep Johnny` som skriver ut de rader som innehåller texten `Johnny`. Det här är ett vanligt sätt att kombinera processer i *UNIX* och vi ska se i detalj på vad som händer och även koppla ihop det med den tidigare teorin om processer.

Processer har någonting som heter *standard in* och *standard out* (och även *standard error*, men vi väntar med det). Detta är så kallade *strömmar* och så fort en process skapas så har den per default de tre strömmarna som är nämnda här. På strömmen *standard in* kommer det data in till den körande processen och *standard out* och *standard error* är två utströmmar, men vi ska bara befatta oss med *standard in* och *standard out* än så länge. I exemplet ovan med `ls -l` som listade filer och `grep Johnny` som skrev ut de rader som innehåller texten `Johnny` så skapades två processer och de kopplades ihop via en pipe – en rörledning, som tog det som kom på *standard out* från `ls -l` och skickade det till *standard in* på processen `grep Johnny`. Strömmar har också en siffra (som vi senare ska kalla *fildeskriptor*) och *standard out* har 1 och *standard in* har 0. Med hjälp av lågnivåkommandona `read()` och `write()` kan vi skriva och läsa till *standard in* och *standard out* precis som med `printf()` och `scanf()` fast utan buffrar och formatering. Om vi nöjer oss med att skicka heltal så kan vi studera de enkla programmen `out.c` och `showp.c` (som vi kompilerar till `out` och `showp`):

out.c	showp.c
<pre>int main(int argc, char* argv[]) { int a=atoi(argv[1]); write(1, &a, sizeof(int)); sleep(1); return 0; }</pre>	<pre>int main() { int a; read(0,&a,sizeof(int)); printf("%d\n", a); system("ps -o pid,ppid,pgid,sid,comm"); return 0; }</pre>

Programmet `out` tar en kommandoradsparameter och skickar på sin *standard out*. Det är det enda den gör, den fungerar som ett slags start för de program vi ska studera senare. Programmet `showp` fungerar som slutpunkten som skriver ut ett resultat och visar de körande processerna med systemanropet `ps`. Om vi bara kombinerar dessa båda program i en pipe så ser resultatet ut så här:

```
$ ./out 20 | ./showp
20
  PID  PPID  PGID   SID COMMAND
 4687  4263  4687  4687  bash
 5050  4687  5050  4687  out
 5051  4687  5050  4687  showp
 5052  5051  5050  4687  ps
```

Vi tolkar resultatet så här: programmet `out` fick 20 som kommandoradsparameter. Det skickades iväg på *standard out* som via pipen kom in till `showp`. Det programmet, i sin tur, läste det från sin *standard in* och skrev ut det. Det första vi ser är alltså utskrift av talet 20. Därefter körde `showp` systemanropet `ps` som beskrev hela situationen, vi ser vårt skal (`bash`) som tydligen har processid 4687, och de båda programmen `out` och `showp` som har processid 5050 respektive 5051. Slutligen ser vi också processid för `ps` som är 5052. Vi ser att skalet är förälder till `out` respektive `showp` medan `showp` själv är förälder till `ps`.

Vi skapar nu ett till program som heter `double` som dubblar det den får in och skickar vidare resultatet. Vi skriver det så här:

```
int main()
{
    int a;
    read(0, &a, sizeof(int));
    a=2*a;
    write(1, &a, sizeof(int));
    sleep(1);
    return 0;
}
```

och om vi kombinerar detta med de tidigare programmen i pipen

```
$ ./out 20 | ./double | ./showp
```

så kan vi få körningen

```
40
  PID  PPID  PGID   SID COMMAND
 4687  4263  4687  4687  bash
 5066  4687  5066  4687  out
 5067  4687  5066  4687  double
 5068  4687  5066  4687  showp
 5069  5068  5066  4687  ps
```

Och detta kan tolkas som ovan, fast nu har vi ytterligare en spelare med som heter `double` som, ja dubblar det som skrivs ut innan utskriften sker.

Det intressanta börjar när vi skriver lite mer komplicerade program som också skapar egna processer. Vi ska börja med att ta bort utskriften i `showp` och vi ska inte längre påverka talet som vi

skickar genom att dubblera osv, vi ska skicka processid:n och skapa barnprocesser och se vad som händer. Vår nya showp ser då ut så här:

```
int main()
{
    system("ps -o pid,ppid,pgid,sid,comm");
    return 0;
}
```

Alltså bara ett anrop av ps.

Vi börjar med att skriva ett program som heter spawn som tar in ett heltal och skapar så många barnprocesser:

```
int main(int argc, char* argv[])
{
    int i,n;
    read(0, &n, sizeof(int));
    for(i=0;i<n;i++)
        if(fork()==0){sleep(30); exit(0);}
    sleep(1);
    return 0;
}
```

Om vi nu kör `./out 3 | ./spawn | ./showp` så får vi ett resultat av typen:

```
PID  PPID  PGID  SID  COMMAND
4687  4263  4687  4687  bash
5169  4687  5169  4687  out
5170  4687  5169  4687  spawn
5171  4687  5169  4687  showp
5172  5171  5169  4687  ps
5173  5170  5169  4687  spawn
5174  5170  5169  4687  spawn
5175  5170  5169  4687  spawn
```

Vi ser här de tre barnprocesserna. Om vi nu, direkt igen kör samma anrop, alltså vi ger återigen kommandot `./out 3 | ./spawn | ./showp` så kan resultatet se ut så här:

```
PID  PPID  PGID  SID  COMMAND
4687  4263  4687  4687  bash
5173      1  5169  4687  spawn
5174      1  5169  4687  spawn
5175      1  5169  4687  spawn
5176  4687  5176  4687  out
5177  4687  5176  4687  spawn
5178  4687  5176  4687  showp
5179  5178  5176  4687  ps
5180  5177  5176  4687  spawn
5181  5177  5176  4687  spawn
5182  5177  5176  4687  spawn
```

Varför det?

PI-fråga: Eftersom processer som lever men vars föräldrar dör adopteras av `init` (med processid 1) så kan vi ordna så att en barnprocess omedelbart adopteras av `init` genom att låta en barnprocess dö efter den skapat ytterligare en barnprocess, alltså ett barnbarn som då alltså ska adopteras av `init`. Vi skriver om `spawn` och kallar den `spawntoinit` enligt denna princip.

Vi vill alltså ha en körning av typen

```
$ ./spawntoinit | ./showp
  PID  PPID  PGID  SID  COMMAND
 4687  4263  4687  4687  bash
 5225  4687  5225  4687  spawntoinit
 5226  4687  5225  4687  showp
 5228  5226  5225  4687  ps
 5229      1  5225  4687  spawntoinit
```

Vilken av nedanstående varianter av är korrekt?

<p>A.</p> <pre>int main() { if(fork()!=0) { if(fork()==0) {sleep(30); exit(0);} else exit(0); } sleep(1); return 0; }</pre>	<p>B.</p> <pre>int main() { if(fork()==0) { if(fork()==0) {sleep(30); exit(0);} else exit(0); } sleep(1); return 0; }</pre>
<p>C.</p> <pre>int main() { if(fork()==0) { if(fork()==0) {sleep(30); exit(0);} else exit(0); } wait(0); sleep(1); return 0; }</pre>	<p>D.</p> <pre>int main() { if(fork()==0) { if(fork()!=0) {sleep(30); exit(0);} else exit(0); } sleep(1); return 0; }</pre>

Vi utökar vår arsenal av små program som gör roliga saker med processer med ett program som dödar en utvald process. Vi skriver det så här:

```
int main()
{
    int pid;
    read(0, &pid, sizeof(int));
    kill( pid, 9 );
    sleep(1);
    return 0;
}
```

Programmet läser alltså först in ett tal, ett processid, och dödar den process som har det processid:t. Vi modifierar spawn så att den skapar ett antal processer och skickar processid:t på en av barnprocesserna vidare, det är den barnprocessen som dödas av killp. Den första nya versionen av spawn kallar vi spawn2 och den ser ut så här:

```
int main(int argc, char* argv[])
{
    int i,n,half, killp;
    pid_t pid;
    read(0, &n, sizeof(int));
    half = n/2;
    for(i=0;i<n;i++)
    {
        pid=fork();
        if(pid==0){sleep(30); exit(0);}
        if(i==half)killp=pid;
    }
    write(1,&killp,sizeof(int));
    sleep(1);
    return 0;
}
```

När vi nu ger kommandot `./out 6 | ./spawn2 | ./killp | ./showp` så får vi resultatet

PID	PPID	PGID	SID	COMMAND
4687	4263	4687	4687	bash
5463	4687	5463	4687	out
5464	4687	5463	4687	spawn2
5465	4687	5463	4687	killp
5466	4687	5463	4687	showp
5467	5464	5463	4687	spawn2
5468	5464	5463	4687	spawn2
5469	5464	5463	4687	spawn2
5470	5464	5463	4687	spawn2 <defunct>
5471	5466	5463	4687	ps
5472	5464	5463	4687	spawn2
5473	5464	5463	4687	spawn2

Vi får alltså en zombie... hur kan vi undvika det? Är det något problem att ps har PID mitt i?

PI-fråga: Vi vill kombinera de två tidigare momenten och skicka alla barnprocesser utom en till `init` och döda den vi inte skickar till `init`, hur gör vi detta? Vi baserar oss på den vanliga `killp` men hur ska `spawn` skrivas?

Om vi kör `./out 6 | ./spawn3 | ./killp | ./showp` så vill vi ha resultatet

```
PID  PPID  PGID  SID  COMMAND
4111  4105  4111  4111  bash
4211  4111  4211  4111  out
4212  4111  4211  4111  spawn3
4213  4111  4211  4111  killp
4214  4111  4211  4111  showp
4219  4214  4211  4111  ps
4221     1  4211  4111  spawn3
4223     1  4211  4111  spawn3
4224     1  4211  4111  spawn3
4225     1  4211  4111  spawn3
4226     1  4211  4111  spawn3
```

Vilken är den korrekta versionen av `spawn3.c`?

<p>A.</p> <pre>int main(int argc, char* argv[]) { int i,n, killp; pid_t pid; read(0, &n, sizeof(int)); for(i=0;i<n-1;i++) { pid = fork(); if(pid==0){ if(fork()==0) { sleep(30); exit(0); } else exit(0); } } killp = fork(); if(killp==0) {sleep(30); exit(0);} write(1,&killp,sizeof(int)); for(i=0;i<n;i++)wait(0); sleep(1); return 0; }</pre>	<p>B.</p> <pre>int main(int argc, char* argv[]) { int i,n, killp; pid_t pid; read(0, &n, sizeof(int)); killp = fork(); if(killp==0) {sleep(30); exit(0);} write(1,&killp,sizeof(int)); for(i=0;i<n-1;i++) { pid = fork(); if(pid==0){ if(fork()==0) { sleep(30); exit(0); } else exit(0); } } for(i=0;i<n;i++)wait(0); sleep(1); return 0; }</pre>
<p>C. Båda är korrekta.</p>	<p>D. Ingen är korrekt.</p>